

Tantárgyi tematika
KÖVETELMÉNYEK ÉS TANTÁRGYI PROGRAM
az Információs és médiajog 1. területén c. tantárgyból
tárgykód: AJALK260D1, AJIMT290D1
jogász, levelező tagozat
2023/2024. tanév I. félév

Tárgyfelelős: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár

Tárgyfelelős tanszék: Alkotmányjogi Tanszék

Tantárgy oktatója: Dr. Paulovics Anita egyetemi tanár, Dr. Panyi Béla címzetes egyetemi docens, Dr. Jámbor Adrienn egyetemi adjunktus

Előtanulmányi kötelezettség: -

Egyidejű felvétel: -

Óraszám: 2/hét

Számonkérés módja: kollokvium

Kreditpont: 3 kr.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: T1, T2, T6

képesség: K1, K2, K8, K14, K15

attitűd: A4, A5, A10

autonómia és felelősség: F2, F7

1. A tantárgy feladata és célja

A tárgy célja megismertetni a hallgatókkal a személyes adatok védelmének és a közérdekű adatok nyilvánosságának jogi alapjait, az adatvédelem és az információs szabadság alapintézményeit, ezen jogterületek hazai szabályozását, a hatósági gyakorlatot és a 2018. május 25. napjától közvetlenül alkalmazandó Általános Adatvédelmi Rendelet, mint Európai Unió jogforrás főbb szabályait. A konzultációk célja a tananyag elsajátításának megkönnyítése, a hallgatók egyéni felkészülésének segítése, a felmerült kérdések megbeszélése.

2. A tantárgy tematikus leírása

1. Bevezetés. Az alapjogvédelem és az információs jogok. Alapfogalmak. Az alkotmányos jogok jelentősége.
2. Az adatvédelem elméleti kérdései: magánszférvédelem-adatvédelem; a személyes adatok védelméhez való jog alkotmányos védelme, információs hatalom és információs önrendelkezés.
3. Az Általános Adatvédelmi Rendelet 2018 májusától alkalmazandó és magyar Infotv. hatályos fogalmi. A GDPR tárgya, hatálya.
4. Értelmezési kérdések az adatvédelemben: személyes adat, adatalany, különleges adat, adatkezelés, adatkezelő, adattovábbítás, nyilvánosságra hozatal, adatvédelmi incidens.
5. Az adatvédelem általánosan elismert alapelvei.
6. A jogszerű adatkezelés feltételei: jogalap és célhoz kötöttségi feltételek, a hozzájárulás érvényességének kritériumai különböző környezetben.
7. Az érintett jogai. Az érintetti jogok érvényesülését biztosító intézkedések. Az érintett jogainak korlátozása.
8. A személyes adatok védelme és az információs szabadság konfliktusa. A közfeladatot ellátó személyek és a közszereplők problémája. Az információs szabadság ára, társadalmi hasznai. Az információs szabadság a magyar jogban. Az információs szabadság és az adatvédelem történelmi alapjai a felvilágosodásban.
9. Az információs szabadság modern eszméi, az aktanyilvánosság. Információs szabadság és sajtószabadság. Az információs önrendelkezési jog, az NSZK Alkotmánybíróságának 1983-as határozata a népszámlálásról. Az információs szabadságjogok és a magyarországi rendszerváltás. Az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlata.
10. Az Alkotmánybíróság határozata a személyes adatok védelméről és az információs szabadságról, a bírósági gyakorlat.

11. Az adatvédelmi nyilvántartás és az adatvédelmi tisztviselő hatáskörei és feladatai.
12. A NAIH mint az adatvédelem és az információszabadság védnöke.
13. Az univerzális nemzetközi egyezmények. Az adatvédelem alapelvei: az OECD adatvédelmi irányelvei. Az Európa Tanács 1981-es Adatvédelmi Egyezménye.
14. Határokat átlépő adattovábbítások, a megfelelő védelmi szint követelménye.

Előadások

Első előadás (Paulovics Anita)

IX. 23. szombat 8.30–11.50, Online (4 óra)

Bevezetés. Az alapjogvédelem és az információs jogok. Alapfogalmak. Az alkotmányos jogok jelentősége.

Az adatvédelem elméleti kérdései: magánszféravédelem-adatvédelem; a személyes adatok védelméhez való jog alkotmányos védelme, információs hatalom és információs önrendelkezés.

Az Általános Adatvédelmi Rendelet 2018 májusától alkalmazandó és magyar Infotv. hatályos fogalmai. A GDPR tárgya, hatálya.

Értelmezési kérdések az adatvédelemben: személyes adat, adataiany, különleges adat, adatkezelés, adatkezelő, adattovábbítás, nyilvánosságra hozatal, adatvédelmi incidens.

Az adatvédelem általánosan elismert alapelvei.

Második előadás (Paulovics Anita, Jámbor Adrienn)

X. 27. péntek 14.10–17.30, Online (4 óra)

A jogszerű adatkezelés feltételei: jogalap és célhoz kötöttségi feltételek, a hozzájárulás érvényességének kritériumai különböző környezetben.

Az érintett jogai. Az érintetti jogok érvényesülését biztosító intézkedések. Az érintett jogainak korlátozása.

A személyes adatok védelme és az információszabadság konfliktusa. A közfeladatot ellátó személyek és a közszereplők problémája. Az információszabadság ára, társadalmi hasznai. Az információszabadság a magyar jogban. Az információszabadság és az adatvédelem történelmi alapjai a felvilágosodásban.

Az információszabadság modern eszméi, az aktanyilvánosság. Információszabadság és sajtószabadság. Az információs önrendelkezési jog, az NSZK Alkotmánybíróságának 1983-as határozata a népszámlálásról. Az információs szabadságjogok és a magyarországi rendszerváltás. Az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlata.

Harmadik előadás (Jámbor Adrienn)

XI. 17. péntek 14.10–17.30, Online (4 óra)

Az Alkotmánybíróság határozatai a személyes adatok védelméről és az információszabadságról, a bírósági gyakorlat.

Az adatvédelmi nyilvántartás és az adatvédelmi tisztviselő hatáskörei és feladatai.

A NAIH mint az adatvédelem és az információszabadság védnöke.

Az univerzális nemzetközi egyezmények. Az adatvédelem alapelvei: az OECD adatvédelmi irányelvei. Az Európa Tanács 1981-es Adatvédelmi Egyezménye.

Határokat átlépő adattovábbítások, a megfelelő védelmi szint követelménye.

3. Félévközi számonkérés módja és értékelése

Önkéntes zárthelyi dolgozat a tananyag első feléből, ami a ZH-ig az előadáson/konzultáción elhangzott.

4. A kollokvium teljesítésének módja, értékelése

Teljesítés módja: szóbeli vagy írásbeli kollokvium ötfokozatú értékeléssel. A sikeres félévközi önkéntes ZH kiváltja a kollokvium első felének számonkérését. A ZH és a kollokvium eredményének átlaga adja a végleges érdemjegyet.

Teljesítés értékelése: az ötfokozatú értékelés az alábbi százalékos megoszlás alapján alakul ki:

Jeles (5): 88–100 %

Jó (4): 75–87 %

Közepes (3): 63–74 %

Elégséges (2): 51–62 %

Elégtelen (1): 0–50 %

5. Kötelező tananyag

1. Majtényi László – Bayer Judit: *Információs és médiajog 1.* 2017. (elektronikus tananyag)
2. Majtényi László – Szabó Máté Dániel: *Információs- és médiajog 2.* Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó, 2014. (vonatkozó fejezetek)
3. Mark Freedland: *Data Protection and Employment in the European Union.* Oxford University, 1999.

6. Ajánlott irodalom

1. Arany Tóth Mariann: A munkavállalók személyes adatainak védelme az internet munkahelyi használatának ellenőrzésekor, *Infokommunikáció és jog.* - 5. (2008) 26., 170–175. o.
2. Arany Tóth Mariann: Gondolatok a munkavállalók személyiségi jogainak védelméről a magyar munkajogban, *Jogtudományi Közlöny.* - 63. (2008) 3., 129-139. o.
3. Jóri András: *Adatvédelmi kézikönyv.* Budapest: Osiris, 2005.
4. Jóri-Hegedűs-Kerekes (szerk.): *Adatvédelem és információs szabadság a gyakorlatban.* Budapest: Complex, 2010.
5. *Handbook on European Data Protection Law.* European Agency for Fundamental Rights, 2013.
6. NAIH Állásfoglalások:
 - munkáltatói háttérvizsgálatról (NAIH/2016/4386/2/V)
 - munkavállalókról fénykép milyen esetekben készíthető (NAIH/2016/2695/2/V)
 - gépjárműbe szerelt GPS munkáltatói ellenőrzés céljából történő felhasználásáról (NAIH-42-6/2013/V)
 - a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről
7. A Nemzeti Adatvédelmi és Információs szabadság Hatóság tájékoztatója a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről

Adminisztratív ügyek intézése az A/6. 222-es szobában történik, ügyintéző: Hodosi Gabriella.

Miskolc, 2023. szeptember

Alkotmányjogi Tanszék